

MIGUEL RIBOT

Tretze mirades

Arts visuals contemporànies a les comarques gironines

La pràctica artística, i concretament la pràctica artística visual, ha experimentat en aquests moments de crisi –i ja abans– un canvi de direcció evident. Tanquen galeries d'art, però també n'obren de noves sota tota mena de denominacions: *fundació, centre d'arts visuals...*, subvencionades per les administracions. La manera lenta i plàcida de degustar les obres d'art –bàsicament pintura i escultura– i, també, el seu comerç i distribució ja no s'adiuen amb precisió amb la imatge que n'ha prevalgut en el darrer segle xx. Tot és vàlid i cap tècnica pot, ara per ara, erigir-se en capdavantera. Però l'artista serà sempre l'artista, el qui posa sobre la taula la seva manera de veure l'evolució del món i de la societat, l'encarregat de treballar amb les noves idees, siguin pròpies o siguin més universals, de fer-les evidents per a tota mena d'interessats en el moment en el qual ens ha tocat viure i de deixar-les, també, per a la posteritat. Tretze artistes de les comarques de Girona, nascuts després de 1970, ens marquen aquest nou camí.

SEBASTIÀ GODAY > TEXT

Celui qui regarde du dehors à travers une fenêtre ouverte, ne voit jamais autant de choses que celui qui regarde une fenêtre fermée.

(El que mira des de fora a través d'una finestra oberta no veu mai tantes coses com el que mira una finestra tancada.)

CHARLES BAUDELAIRE,
Petits poemes en prosa, 1862

Interpretar les arts visuals avui dia requereix una certa formació, la posada en quarantena de molts dels punts referencials que potser ens havíem apropiat des de l'escola (encara que l'escola sempre ha estat renyida amb les avantguardes) i, per damunt de tot, un esforç sovint lligat al canvi de paradigma que l'evolució del temps ens proporciona, amb la velocitat, l'enorme quantitat d'imatges que ens són bombardejades diàriament, la irrupció d'Internet, la globalització i la fi –segons molts dels analistes i

pensadors de l'art– del darrer manierisme de les avantguardes: el postmodernisme que ha tancat definitivament el període de la modernitat. Segurament encara no tenim la perspectiva ben afinada i ens manca el sedàs del temps, però en el món occidentalitzat hi ha moviments i postures davant l'art que tenen el suport d'un aparell intel·lectual eficaç i contundent que basteix una filosofia de l'art de manera virtuosa i indiscutible. Les arts visuals (en aquests moments el terme *arts plàstiques* té poc sentit o cap) conviuen amb totes les maneres de

«El que és bo o dolent en matèria d'art no té res a veure amb estar en l'estil o el manifest correctes» **Arthur C. Danto**

veure l'art, com també amb la guerra oberta sobre com s'ha de denominar l'època que vivim. Arthur C. Danto, un dels pensadors de l'art més precisos, postula que ens trobem en un moment clarament posthistòric, i que els artistes posthistòrics no tenen cap més remei que deixar de regir-se per paradigmes i certeses mortes després de les famoses *Brillo Boxes* d'Andy Warhol de la dècada dels seixanta del segle XX. Els artistes posthistòrics, és a dir, els artistes d'avui dia, contemporanis, han de tenir i tenen tota mena de canals creatius, totes les possibilitats d'interacció obertes, un deversall esfereïdor de llibertat de pensament, de filosofies i, també, de topalls, paranyis i concavitats on perdre's.

Per entendre'ns, crec que encara és factible seguir fent servir l'expressió *art contemporani* en el sentit que és contemporani «el qui rep de ple a la cara el feix de tenebra que prové del seu temps» (Giorgio Agamben, Roma, 1942).

Les arts visuals, a diferència d'altres disciplines artístiques –literatura, cinema, música–, no tenen al darrere una indústria que pensi en termes econòmics; com a molt, tenen un aparell comercial eficaç que rebot noms per tot el món com si fossin mercaderies úniques del luxe: els Damien Hirst, els Jeff Koons, els Saatchi, Gagosian, Pinault... entre altres. A les arts visuals els cal tant l'obra i l'artista com una bona vertebració intel·lectual.

Per sobre de la majoria dels artistes visuals del moment hi plana, crec, un segon interrogant: quins són els seus clients preferencials? Aquí hi ha un altre dels canvis de paradigma més evidents: des d'alguns col·leccionistes fins a les institucions –a Catalunya, el CoNCA–, i certs espais on es produeixen peces d'art, com Xalant, de Mataró, Can Felipa, del Poblenou, o, entre altres, l'Hangar, a Barcelona; a les comarques gironines, la paradigmàtica i desapareguda Espais, el Bòlit, a Girona, l'espai Zer01, d'Olot, o la Casa de Cultura de Girona. És evident que aquella visió de l'art des d'una butaca de la sala d'estar burgesa ha anat perdent intensitat fins a gairebé desaparèixer; en són una prova les poques galeries d'art en funcionament regular.

Sovint les obres ja no es pensen ni es treballen en la solitud del taller, encara

que molts artistes visuals es refugien en la solitud del seu taller-estudi, però l'obra contemporània vol quelcom semblant a la producció, és a dir, algú que controli el procés, siguin els enregistraments sonors o videogràfics, el muntatge dels aparells i les tecnologies necessàries, el grafisme, el tempo de les accions, els laboratoris fotogràfics especialitzats, la recerca d'exterior, els actors, el programari necessari, el material de les instal·lacions, el disseny de la publicitat... L'artista visual toca moltes tecles: és, també, un productor. I aquesta aplicació en la producció, com també l'excel·lència en la tècnica emprada o en la qualitat del relat, són els aspectes pels quals cal jutjar l'artista visual.

En veritat, tothom pot aplicar sobre una obra d'art el seu *background* o la seva experiència pròpia, i l'obra pot produir un millor o pitjor impacte en l'espectador. També cal advertir que, de la mateixa manera que certes –per exemple– aquarel·les fetes avui dia t e n e n p o q u í s s i m a o n u l l a t r a n s c e n d è n c i a i n o d e i x e n d e s e r u n m e r d i v e r t i m e n t, o i g u a l q u e h i h a p e l l í c u l e s d' e v a s i ó s e n s e c a p m e n a d e s u c q u e c o n v i u e n a m b f i l m s d' a c c é s d i f í c i l p e r ò d' e n o r m e q u a l i t a t, e n l' a r t c o n t e m p o r a n i p a s s a q u e l c o m s e m b l a n t: h i h a a r t i s t e s b o n s i a r t i s t e s d o l e n t s, i n o t o t e l q u e p r o d u e i x u n a r t i s t a j o v e t é e l m a r x a m o d e q u a l i t a t i t r a n s c e n d è n c i a c o n t e m p o r à n i a.

Sebastià Goday Cuixart és llicenciat en història de l'art.

>> **Xevi Vilaró.**
Love. 2007.
Diàmetre: 2 metres.
Oli sobre metacrilat.

«L'art contemporani normalment no és bell i no es pot avaluar amb els termes tradicionals» **Gerard Vilar**